

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Matematika és Informatika Kar
1.3 Intézet	Magyar Matematika és Informatika Intézet
1.4 Szakterület	Informatika
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Informatika, matematika-informatika

A tantárgy adatlap közös az informatika, matematika-informatika, illetve az információ-mérnöki szakok számára. A kreditszámok különbözősége az előzetes tudás különbözőségére vezethető vissza (a matematika-informatika szakosok nem tanulnak logikai programozást, mely egyik alapja a mesterséges intelligenciának).

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Funkcionális nyelvek, típusrendszerek és programozási módszerek / Sisteme de tipuri si metode de programare in limbaje functionale / Functional type systems and programming paradigms					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve		Horváth Zoltán					
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve		Csató Lehel					
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	választható – szak

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					26
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					83
3.8 A félév össz-óraszama					125
3.9 Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Nincs
4.2 Kompetenciabeli	Alap-programozási készségek, matematikai logika alaptudás, elemi funkcionális programozási ismeretek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Az előadásokhoz video-projektor szükséges. • A példák kifejtéséhez és illusztráció számára tábla szükséges.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • A laboratóriumi órák alatt a diákok a számítógépet, az oktató a táblát használja; • A szemináriumok során példákat oldunk meg, melyekhez tábla szükséges.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A funkcionális programmodell jellemzői, • Betekintés a modern funkcionális programnyelvek jellegzetességeibe, • A típusosztályok bemutatása, új típusok írása. • Hatékony magas szintű programmodulok írása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Feladatmegoldó készségek fejlesztése • Hatékony programozási módszerek elsajátítása, • Programok/algorithmok bonyolultságának a becslése és csökkentése.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A funkcionális nyelvek más gondolkodási és programmegoldó sémákat követelnek, ezen programmegoldó stratégiák tanulása és elsajátítása a cél. • A funkcionális programmodell alkalmazása modern algoritmusokban, • A típusokról történő gondolkodás elmélyítése, a típusok hasznának a tudatosítása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Az előadások során a következő témákat érintjük:</p> <p>A funkcionális programmodell: rekurzív algoritmusok, rekurzív algoritmusok gépi átírása, típuslevezetés</p> <p>A típusrendszerek definíciói: A Haskell típusrendszere, a Haskell/Clean típuslevezetése, a template fogalmának a helyettesítése, a Scala típusai, a Scala típuslevezetése, mint haladó (?) Java kód írásának egy módja</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. hét A funkcionális paradigma ismertetése, különböző funkcionális programnyelv bemutatása, összehasonlítások, funkcionális jellemzők a gyakran használt programnyelvekben.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás	
2. hét	tanári magyarázat,	

A Haskell nyelv elemei, típusok fogalma, a Haskell programozói környezet, rekurencia.	rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
3. hét Listakezelés Haskell-ben listák ábrázolása, listakonstruktorok, listaműveletek alkalmazása,	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
4.hét A magasabb-rendű függvények fogalma, a map , a filter , az until függvények.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
5. hét Operátorok Haskell-ben, függvénytípusok, típusok levezetése, lambda-függvények.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás, feladatok kitűzése	
6. hét Nagyhatékonyságú programok írása, bonyolultság csökkentése, a zip , zipwith , függvények.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás, teszt-feladatok	
7. hét A foldr és foldl függvények, a map+fold = map-reduce paradigma. A pipeline programmodell és alkalmazásai.	tanári magyarázat, rávezetés, munkáltatás	
8. hét A lambda-kalkulus, mint függvények/programok értékének a kiszámítása.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
9. hét Haskell példák a lambda-kalkulusra, elméleti kitekintő.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
10. hét A lambda-kalkulus és a matematikai programmodell. A programmodulok könnyű tesztelése és helyesség-bizonyítása.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
11. hét Érdekes feladatok, kitekintések más programnyelvek felé. A Scala nyelv, mint funkcionális programnyelv.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
12. hét Kitekintések más programnyelvek felé: az F# programozási nyelv.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás	
13. hét Feladatok bemutatása és feladatok megoldása, a funkcionális programmodell használatával.	tanári magyarázat, rávezetés, interaktív kódírás, munkáltatás, teszt-feladatok	
14. hét Ismétlő feladatok, vizsgafeladatok megbeszélése.	munkáltatás, teszt-feladatok	
Könyvészet		
[1]. Bird R (2011) Pearls of Functional Algorithm Design,		
[2]. Bird R. (2015) Thinking Functionally with Haskell, Cambridge University Press		
[3]. Reede, C. (1989) Elements of Functional Programming, Addison Wesley.		
[4]. Petricek T, Skeet J (2009) Real-World Functional Programming, With examples in F# and C#, Manning		

Publications.

[5]. Field A. (1988) Functional Programming, Addison Wesley, New York.

[6]. Horváth Zoltán (ELTE programnyelvek tanszék) Funkcionális programozás előadása.

[7].Graham Hutton (2007) Programming in Haskell, Cambridge University Press.

[8]. Miran Lipovaca (2011) Learn you a Haskell for Great Good, No Starch Press, San Francisco.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Labor		
1. hét Az első feladatcsoport kitűzése (Haskell alapok, nyelvi konstrukciók), a funkcionális stílus gyakorlása.	munkáltatás, individuális feladatok	
2. hét Feladatok ellenőrzése, második feladatcsoport kitűzése (MAP, FOLD, FILTER)	munkáltatás, individuális feladatok	
3. hét Második feladatcsoport megbeszélése	munkáltatás, individuális feladatok	
4. hét A második feladatcsoport ellenőrzése, a harmadik bemutatása (Hajtogatások alkalmazása).	munkáltatás, individuális feladatok	
5. hét A harmadik feladatcsoport ellenőrzése, a negyedik bemutatása és megbeszélése (típusosztály, definíciók).	munkáltatás, individuális feladatok	
6. hét A harmadik feladatcsoport bemutatása.	munkáltatás, individuális feladatok	
7. hét Feladatok ellenőrzése.	munkáltatás, individuális feladatok	

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az előadás követi a neves angliai (University College London, St.Andrews-i Egyetem) és amerikai egyetemek előadásainak a struktúráját (MIT, Stanford).
- A feladatokat a fenti egyetemek – Stanford, MIT, UCL – publikus kurzus-oldalai segítségével állítottuk össze.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga a félév végén	Írásbeli vizsga	60%
10.5 Labor	Programozási feladatok bemutatása és/vagy szemináriumi bemutató	A megoldások pontozása	40%
	Opcionális feladatok	A megoldások pontozása	+20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Az elvárt minimális tudás:

- A magasabb rendű függvények használata.
- A funkcionális kompozíció használata,
- A típusok ismerete a Haskell programnyelvben.

Az átmenő jegy feltételei:

- Az évközi tevékenység során a pontok 60%-ának az összegyűjtése (24 pont; kizáró jellegű).
- A vizsgán legkevesebb a pontok felének összegyűjtése (kizáró jellegű).
- A végső pontszám minimálisan 70 (=5; kizáró jellegű).

Kitöltés dátuma

2015.04.29

Előadás felelőse

Horváth Zoltán

Labor felelőse

Csató Lehel

Az intézeti jóváhagyás dátuma

.....

Intézetigazgató

Szenkovits Ferenc